

Monika Bukowska

Dorobek naukowy Profesora Krzysztofa Wieleckiego

Profesor Krzysztof Wielecki studiował pedagogikę, psychologię i socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Rozwijał również swoje zainteresowania w dziedzinie filozofii oraz ekonomii. W 1986 roku obronił doktorat na podstawie rozprawy *System społeczny Uniwersytetu*. W 1987 roku rozpoczął pracę jako adiunkt w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. W 1992 roku rozpoczął pracę na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie pełnił funkcję zastępcy dyrektora Centrum Europejskiego. W 2003 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie socjologii. Po uzyskaniu habilitacji, w dalszym ciągu był zaangażowany w prace UW, kierując Pracownią Problemów Filozoficznych, Kulturowych i Społecznych Współczesnej Europy.

W 2007 roku objął stanowisko dyrektora Instytutu Filozofii i Socjologii Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, gdzie kierował również Katedrą Współczesnych Teorii Socjologicznych i Makrosocjologii.

Od 2013 roku jest związany z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, gdzie obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Socjologii Ogólnej. Jest również Kierownikiem Zakładu Myśli Społecznej, w Instytucie Socjologii na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym. W latach 2017–2020 pełnił funkcję dyrektora tego instytutu.

Warto podkreślić, że Profesor Wielecki swoją działalność naukową realizuje w dużym stopniu również poza granicami naszego państwa. Dwukrotnie przebywał na stypendiach zagranicznych: na Uniwersytecie San Sebastián w Hiszpanii oraz w Maastricht w Holandii. W 2018 roku papież Franciszek mianował profesora Krzysztofa Wieleckiego członkiem **Papieskiej Akademii Nauk Społecznych**, co stanowi wielkie wyróżnienie i świadectwo uznania dla jego osiągnięć naukowych. Akademia skupia wybitnych ekspertów z dziedziny socjologii, ekonomii, psychologii, politologii i filozofii, których zadaniem jest analiza kluczowych wyzwań społecznych i politycznych współczesnego świata. Profesor Wielecki został również przedstawicielem Rady International Association of Critical Realism. W 2024 roku profesor Wielecki otrzymał medal Papieskiej Akademii Nauk Społecznych za całokształt swojej działalności naukowej.

W 2023 roku został powołany na członka zespołu ekspertów oceniających prace zgłoszone do nagrody Ratio et Spes, przyznawanej przez Centrum Naukowe Ratzingerianum działające na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Warto wspomnieć, że korzenie rodzinne Profesora Krzysztofa Wieleckiego związane są ze Lwowem i Stanisławowem oraz Krakowem, w którym spędził 20 lat. Te miasta są Mu szczególnie bliskie, ukształtowały Jego tożsamość, z nimi też się identyfikuje, choć dzieciństwo spędził w Warszawie.

Profesor Wielecki wielokrotnie podkreślał, że na jego intelektualne zainteresowania wpływ miały postacie takie jak Florian Znaniecki i Paweł Rybicki, których lektury ukierunkowały Go na samym początku Jego socjologicznej drogi. Ogromną rolę w Jego życiu intelektualnym odegrała Margaret S. Archer, z którą pozostawał w częstym osobistym kontakcie, a także Charles Taylor i Roy Bhaskar. Inspiracją dla Profesora Wieleckiego były również „intelektualne dobra” Romana Ingardena, wykłady Józefa Tischnera, Władysława Stróżewskiego, Elżbiety Paczkowskiej-Łagowskiej, Władysława Cichonia, Jerzego Szackiego, Antoniny Kłoskowskiej, Zbigniewa Bokszańskiego oraz lektury Kazimierza Dąbrowskiego.

Niezwykle ważną rolę w życiu Krzysztofa Wieleckiego odgrywa muzyka, która jest Jego towarzyszką życia i znacząco wpłynęła na jego rozwój osobisty oraz intelektualny.

Podsumowując, profesor Krzysztof Wielecki ma bogaty dorobek naukowy oraz szerokie zainteresowania badawcze. W szczególności interesuje się socjologią cywilizacji, makrosocjologią, współczesną teorią społeczną, socjologią gospodarki, psychologią społeczną oraz antropologią filozoficzną. Warto podkreślić, że zajmował się również pedagogiką, psychologią, socjologią wychowania i młodzieży. Kierował także programami badawczymi, w tym dotyczącymi badań empirycznych. Profesor Wielecki od wielu lat prowadzi badania interdyscyplinarne, zwracając szczególną uwagę na przemiany cywilizacyjne i ich wpływ na człowieka. Jednym z jego głównych obszarów badawczych jest problematyka podmiotowości w dobie globalizacji i postindustrializmu. W swoich pracach podejmuje również tematykę kryzysów społecznych – zarówno w skali makro, dotyczących cywilizacji zachodniej, jak i mikro, odnoszących się do jednostkowych doświadczeń człowieka. W swoich publikacjach wielokrotnie podkreślał, że współczesne społeczeństwa stoją w obliczu wyzwań, które wymagają nowego spojrzenia na rolę człowieka i wspólnoty.

Profesor Wielecki przez lata pełnił także funkcję wykładowcy i promotora licznych prac naukowych, inspirując kolejne pokolenia badaczy do zgłębiania problemów społecznych i filozoficznych. Jego wykłady i publikacje są cenione nie tylko w Polsce, ale również na arenie międzynarodowej.

Działalność naukowa Krzysztofa Wieleckiego jest związana również ze Stowarzyszeniem Kultury i Edukacji od 1993 roku, w ramach którego tworzy programy wspierające rozwój edukacyjny i kulturalny społeczeństwa. Wcześniej pełnił także funkcję konsultanta i doradcy m.in. Prezydenta RP, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Warto zaznaczyć, że Krzysztof Wielecki jest bardzo aktywny w mediach, komentując wydarzenia społeczne i polityczne w radiu i telewizji.

Kluczowe informacje o dorobku naukowym Profesora Krzysztofa Wieleckiego

Ścieżka zawodowa

- ✓ **1987:** Rozpoczął pracę jako adiunkt w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.
- ✓ **1992:** Przeniósł się na Uniwersytet Warszawski, gdzie został zastępcą dyrektora Centrum Europejskiego.
- ✓ **2003:** Uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie socjologia i został profesorem na Uniwersytecie Warszawskim. Kierował tam Pracownią Problemów Filozoficznych, Kulturowych i Społecznych Współczesnej Europy.
- ✓ **2007:** Objął stanowisko dyrektora Instytutu Filozofii i Socjologii Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, gdzie kierował również Katedrą Współczesnych Teorii Socjologicznych i Makrosocjologii.
- ✓ **2013:** Został profesorem Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz kierownikiem Katedry Myśli Społecznej w Instytucie Socjologii Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych. Od 2017 do 2020 roku pełnił funkcję dyrektora Instytutu Socjologii.

Działalność międzynarodowa i wyróżnienia

- ✓ Dwukrotnie przebywał na stypendiach naukowych: na Uniwersytecie w San Sebastián (Hiszpania) oraz w Maastricht (Holandia).
- ✓ **2018:** Został mianowany przez Papieża Franciszka członkiem Papieskiej Akademii Nauk Społecznych.
- ✓ **2024:** Otrzymał Medal Papieskiej Akademii Nauk Społecznych za całokształt działalności naukowej.
- ✓ **2023:** Został powołany na członka zespołu ekspertów oceniających prace zgłoszone do nagrody Ratio et Spes, przyznawanej przez Centrum Naukowe Ratzingerianum na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Książki

- ✓ *Kultura versus kultura masowa. Podmiotowość i quasi-kultura w nibyspołeczeństwie*, Narodowe Centrum Kultury 2024.
- ✓ [Wychowanie, kultura i podmiotowość, czyli o tajemnicy człowieczeństwa](#) (współautor: Piotr Walewski), Wydawnictwo Bernardinum, Uniwersyteckie Centrum Badań Wolności Religijnej UKSW w Warszawie 2024.
- ✓ *The Transformations of Contemporary Culture and Their Social Consequences*. (współautor: Monika Bukowska), Studies in Philosophy, Culture and Contemporary Society: Archerian Studies. Peter Lang Publishing Group, Berlin 2023; Vol. 3 (No. 37),
- ✓ [Consequences of intercultural communication from the perspective of Margaret S. Archer's concept of human](#) (współautor: Wiśniewski Rafał) w: Wielecki Krzysztof, Bukowska Monika (red.), *The Transformations of Contemporary Culture and Their Social Consequences*. Studies in Philosophy, Culture and Contemporary Society: Archerian Studies. Peter Lang Publishing Group, Berlin 2023; Vol. 3 (No. 37), s. 23–37.
- ✓ *Encyklika „Fratelli tutti” o atomizacji społecznej i samotności. Podmiotowość osobista, społeczna i ekonomiczna*, w: Zduniak Agnieszka, Wysocki Artur (red.), *Powszechne braterstwo a lokalna przyjaźń. Wokół encykliki „Fratelli tutti”*, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie 2023, s. 73–106.
- ✓ [Cultural subjectivity](#), w: Korporowicz Leszek, Knap-Stefaniuk Agnieszka, Burkiewicz Łukasz (red.), *Cultural Studies, Słowniki społeczne*, Akademia Ignatianum w Krakowie 2022, nr 8, s. 53–74.

- ✓ *Fiksacja na cielesności i kryzys cywilizacyjny*, w: Urbanik Waldemar, Woś Marek (red.), *Młodość 4.0 – konteksty rozwoju psychoseksualnego*, Wydawnictwo Pedagogium Oddziału Regionalnego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Szczecinie 2022, s. 9–42.
- ✓ *Podmiotowość kulturowa*, w: Korporowicz Leszek, Knap-Stefaniuk Agnieszka, Burkiewicz Łukasz (red.), *Studia kulturowe, Słowniki społeczne*, Akademia Ignatianum w Krakowie 2022, nr 8, s. 53–75.
- ✓ *Tożsamość i naród – o niemożności zakorzenienia się oplątwy*, w: Walewski Piotr, Mikołajczyk Zbigniew, Markocka Magdalena (red.), *Człowiek wobec problemów współczesności. Księga pamiątkowa poświęcona ks. prof. dr. hab. Henrykowi Skorowskiemu SDB z okazji jubileuszu 70. urodzin i 40 lat pracy dla Nauki Polskiej*, Muzeum Niepodległości w Warszawie 2022, s. 163–175.
- ✓ *Totalitarianism in the Postmodern Age. A Report on Young People's Attitudes to Totalitarianism* (współautor: Mazurkiewicz Piotr, Gierycz Michał, Zarzecki Marcin, Sułkowski Mariusz, Brill Leiden 2021).
- ✓ *The Relational Theory Of Society* (współautor: Śledzińska Klaudia, Burzyński Jan) *Archerian Studies*, Peter Lang Publishing Group, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Warszawa, Wien 2020, Vol. 2.
- ✓ *Critical Realism and Humanity in the Social Sciences* (współautor: Śledzińska Klaudia), Wydawnictwo UKSW 2016.
- ✓ *Co po postindustrializmie?* (współautor: Sławomir Sowiński), Wydawnictwo UKSW 2013.
- ✓ *Kryzys i socjologia*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2012.
- ✓ „Inny” człowiek w „innym” społeczeństwie? *Europejskie dyskursy* (współautor: Piotr Mazurkiewicz), Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 2008.
- ✓ *Kryzys postindustrialny: interpretacje, prognozy. Perspektywa europejska* (współautor: Piotr Mazurkiewicz), Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 2007.
- ✓ *Podmiotowość w dobie kryzysu postindustrializmu. Między indywidualizmem a kolektywizmem*, Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 2003.
- ✓ *Wprowadzenie do problematyki integracji europejskiej*, Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 1998.
- ✓ *The Relational Theory Of Society* (współautor: Śledzińska Klaudia, Burzyński Jan), *Studies in Philosophy, Culture and Contemporary Society: Archerian Studies*, Peter

Lang Publishing Group, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Warszawa, Wien
2020, Vol. 2.

Artykuły naukowe:

- ✓ Inkluzywność czasów kryzysu cywilizacyjnego, *Polish Journal of Critical Realism*, 2024, nr 1 (4), s. 51–60.
- ✓ Selected problems of the application of sociological theories in the theory of education, *Studia z Teorii Wychowania*, 2024, vol. XV, nr 3 (48), s.163–178.
- ✓ Paradygmaty i teorie w naukach o człowieku. Pytania realisty krytycznego, *Polish Journal of Critical Realism*, 2023, nr 1 (1), s. 51–70.
- ✓ Podmiotowość i sprawczość – z perspektywy realizmu krytycznego, *Edukacja Humanistyczna (Szczecin)*, 2022, nr 2 (47), s.15–30.
- ✓ Person, subjectivity and agency – from the perspective of critical realism, *Journal of Critical Realism*, 2021, vol. 20, nr 4, s. 368–380.
- ✓ Subjectivity vs. Agency: The Meaning of Karol Wojtyła's The Acting Person, *Philosophy and canon law*, 2021, vol. 7, nr 1.
- ✓ The contemporary civilizational crisis from the perspective of critical realism, *Journal of Critical Realism*, 2020.
- ✓ Margaret Scotford Archer' Critical Realism from the Perspective of the Humanities' Crisis. Laudation for Margaret Scotford Archer on the occasion of the conferral of the doctorate honoris causa, *Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*, 2017, s. 82–97.
- ✓ Realizm krytyczny Margaret Scotford Archer z perspektywy kryzysu humanistyki. Laudacja dla Margaret Scotford Archer z okazji nadania tytułu doktora honoris causa, *Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*, 2017, s. 97–111.
- ✓ [Subjectivity in the European Thought. The Significance of Paweł Włodkowic's and Bartolomé de Las Casas' Philosophies.](#) w: *Jagiellonian ideas towards the challenges of modern times*, *Uniwersytet Jagielloński w Krakowie*, 2017, s.153–178.
- ✓ Człowieczeństwo, odpowiedzialność i nierówności społeczne – przyczynek do rozumienia współczesnego kryzysu gospodarczego, *Biuletyn Komitetu Prognoz Polska 2000 Plus*, PAN, 2017, vol. 2, nr 38, s.45–63.
- ✓ Odkrywanie Margaret S. Archer. Casus polskiej socjologii, (współautor: Leonarska Dorota), *Roczniki Historii Socjologii*, 2017, vol. 7, s. 7–19.
- ✓ Prawda socjologiczna i realizm krytyczny, *Rocznik Filozoficzny Ignatianum*, 2018.

- ✓ Socjologia na rozstaju dróg. Znaczenie teorii Margaret S. Archer, Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne, 2015.
- ✓ Pitirim Sorokin i jego absencja w polskiej socjologii (współautor: Leonarska Dorota), History of Sociology. Annual Review, 2013.
- ✓ Społeczne aspekty kultury masowej. Studia europeistyczne, Studia Europejskie, 2006.
- ✓ Globalization and Free Market from the Perspective of European Sociology, Yearbook of Polish European Studies, 2004.
- ✓ Kompetencje do komunikacji międzykulturowej: problemy polityczne i edukacyjne, w: Komunikacja międzykulturowa, 1995.

Dorobek naukowy profesora Krzysztofa Wieleckiego stanowi istotny wkład w rozwój współczesnej socjologii. Jego badania nad podmiotowością, kryzysami społecznymi i zmianami cywilizacyjnymi są niezwykle cenne w analizie współczesnego świata. Jako naukowiec o szerokich horyzontach, Wielecki nie tylko diagnozuje kluczowe problemy społeczne, ale także inspirowanie do poszukiwania nowych rozwiązań, które mogą pomóc w budowaniu bardziej świadomego społeczeństwa.

Jego prace pozostają ważnym źródłem wiedzy dla badaczy, studentów i wszystkich, którzy chcą zrozumieć dynamikę współczesnych przemian społecznych.

